

Gipuzkeraren azentuaren azterketa akustikoa

IÑAKI GAMINDE*

Lantxo honetan Gipuzkeraren azentu sistema nagusiekiko hurbilpen orokorra egin nahi dugu, berori egin ahal izateko, oinarritzat azterketa akustikoa hartu dugu. Hemen azterketa horren emaitza batzuk ematen ditugu.

Bonaparte erregegaiak egin zuen euskalkien sailkapena ontzat emanda, ondoko herriotan egin dugu gure azterketa:

Azpeitiko barietatea: Mutriku, Zumaia, Zarautz, Elgoibar, Azkoitia, Errezil.

Hernaniko barietatea: Orio, Usurbil.

Tolosako barietatea: Urnieta, Larraul, Lizartza, Alegia.

Zegamako barietatea: Legazpia, Zegama, Zaldibia.

Burundako barietatea: Urdiain, Lizarraga.

Etxarriko barietatea: Etxarri.

* UPV-EHUko irakaslea.

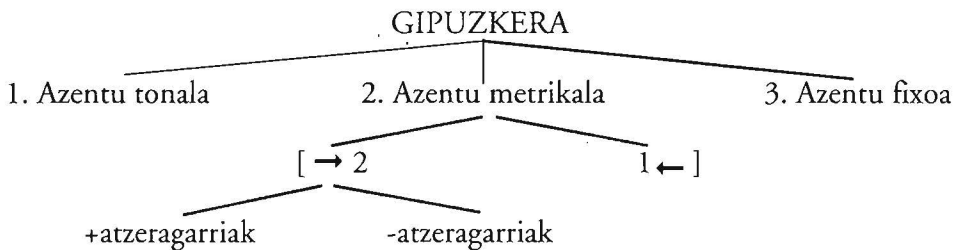
Gizpuzkeraz hiru azentu molde nagusi egiten dira; Mutrikun azentu tonala dugu iparraldeko bizkaieraz legez, Ergoienako Lizarraga herrian azentu fixoa dugu eta gainerako herri guztietan azentu metrikala.

Azentu metrikalaren ezaugarritik nagusienak unitate azentugarriko silaba bakar bat gailentzea, eta azentua, nahiz hitz markatuak dauden, erregela batzuren arabera ezartzea ditugu. Erregelek silaben kontaktetarako norabidea adierazi behar dute eta zein silabatan ezarri behar den. Erregela hauen arabera mota nagusi bi bereiz ditzakegu:

(a) [→ 2

(b) 1 ←]

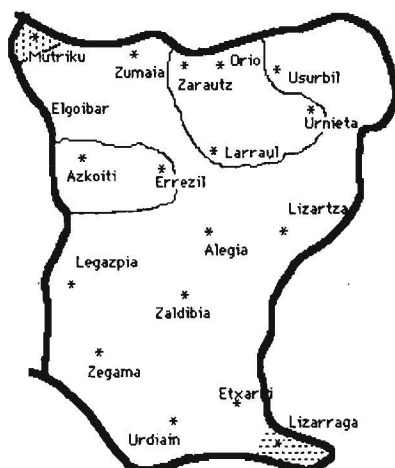
Bestalde, [→ 2 moldeko herrien artean beste azpi-talde bat bereiz dezakegu; izan ere, herri batzutan absolutu pluralaren morfema atzeragarria da. Guzti hau kontutan hartuta, azentuaren arabera gizpuzkeraz ondoko taldeok egin ditzakegu:

Aztertu ditugun herriak ondoko era honetara banatzen dira:

1. Azentu tonala:		Mutriku
2. Azentu metrikala:	1 ←]	Azkoitia, Errezil
	[→ 2	- Atzera : Elgoibar, Zumaia, Legazpia, Zaldibia, Zegama, Alegia, Lizartza, Usurbil, Urdiain, Etxarri + Atzera : Zarautz, Larraul, Urnieta, Orio
3. Azentu Fixoa:		Lizarraga

Ondoko mapan azentu eredu eta azpieredu bakoitzaren hedadura geografikoa ikus daiteke:

1. EMAITZA AKUSTIKOAK

Jarraian, azentu molde bakoitzeko emaitza akustikoen laburpena emango dugu, herririk herri. Jaso ditugun neurri guztiak hertzetan adieraziko ditugu; bestalde, herri bakoitzean agertu zaizkigun eskema azentualen emaitzak ezezik, media orokorrak ere emango ditugu.

1.1. Azentu tonala

Mutriku

o-ó	223	244		
o-ó-ó	205	234	236	
o-ó-ó-ó	204	228	234	233

Media orokorrak:

	1. silaba	2. silaba	3. silaba	4. silaba	Orotara
Altua	-	234	235	233	234
Baxua	207	-	-	-	207

1.2. Azentu metrikala

1.2.1. 1 ←]

Azkoitia

ó-o	216	190		
o-ó-o	194	218	195	
ó-o-o	210	197	177	
o-o-ó-o	187	193	211	190

Media orokorrak:

	1. silaba	2 silaba	3 silaba	4 silaba	Orotara
Azentuduna	214	218	211	-	215

Azentu aurreko silabaren media 194 hertzekoa da eta azentu ostekoarena 193koa.

Errezil

ó-o	211	192		
o-ó	200	212		
o-ó-o	197	208	197	
ó-o-o	206	193	187	
o-o-ó-o	195	198	208	193
ó-o-o-o	205	194	190	186

Media orokorrak:

	1. silaba	2. silaba	3. silaba	4. silaba	Orotara
Azentuduna	208	209	208	-	208

Azentu aurreko silabaren media 198 hertzekoa da eta azentu ostekoarena 195koa.

1.2.2. / → 2

1.2.2.1. Atzeragarria

Elgoibar

ó-o	233	217		
o-ó-o	202	240	225	
ó-o-o	240	206	184	
o-ó-o-o	201	227	205	191

Media orokorrak:

	1. silaba	2. silaba	3. silaba	4. silaba	Orotara
Azentuduna	236	236	-	-	236

Azentu aurreko silabaren media 202 hertzekoa da eta azentu ostekoarena 218koa.

Zumaia

ó-o	242	208		
o-ó-o	190	231	199	
ó-o-o	215	192	176	
o-ó-o-o	186	220	194	176

Media orokorrak

	1. silaba	2 silaba	3. silaba	4. silaba	Orotara
Azentuduna	227	227	-	-	227

Azentu aurreko silabaren media 189 hertzekoa da eta ostekoarena 198koa.

Legazpia

ó-o	120	105		
o-ó-o	104	116	102	
ó-o-o	115	108	100	
o-ó-o-o	103	114	103	96
ó-o-o-o	115	107	102	97

Media orokorrak:

	1. silaba	2. silaba	Orotara	
Azentuduna	116	115	115	

Azentu aurreko silabaren media 104 hertzekoa da, eta ostekoarena 103koa.

Zaldibia

ó-o	132	114		
o-ó-o	112	127	109	
ó-o-o	131	114	106	
o-ó-o-o	115	129	114	106

Media orokorrak:

	1. silaba	2. silaba	3. silaba	4. silaba	Orotara
Azentuduna	131	128	-	-	129

Azentu aurreko silabaren media 113 hertzekoa da eta ostekoarena 112koa.

Zegama

ó-o	123	111		
o-ó-o	113	131	115	
ó-o-o	141	129	115	
o-ó-o-o	108	133	120	108
o-o-ó-o	109	125	135	112
ó-o-o-o	161	150	126	117

Media orokorrak:

	1. silaba	2. silaba	3. silaba	4. silaba	Orotara
Azentuduna	138	132	135	-	134

Azentu aurreko silabaren media 114 hertzekoa da eta ostekoarena 118koa.

Alegia

ó-o	112	97		
o-ó	94	115		
o-ó-o	100	116	97	
ó-o-o	109	97	93	
o-ó-o-o	97	112	98	94

Media orokorrak:

	1. silaba	2. silaba	3. silaba	4. silaba	Orotara
Azentuduna		110	115	-	- 114

Azentu aurreko silabaren media 99 hertzekoa da eta ostekoarena 97koa.

Lizartza

o-ó	103	122			
o-ó-o	98	112	99		
ó-o-o	108	95	93		
o-ó-o-o	102	115	106	95	
ó-o-o-o	112	105	106	103	

Media orokorrak:

	1. silaba	2. silaba	3. silaba	4. silaba	Orotara
Azentuduna	109	114	-	-	113

Azentu aurreko silabaren media 100 hertzekoa da eta ostekoarena 101koa.

Usurbil

ó-o	238	213			
o-ó-o	217	247	216		
ó-o-o	243	213	187		
o-ó-o-o	223	249	220	196	
o-o-ó-o	226	239	248	207	

Media orokorrak:

	1. silaba	2. silaba	3. silaba	4. silaba	Orotara
Azentuduna	240	248	248	-	246

Azentu aurreko silabaren media 222 hertzekoa da eta ostekoarena 216koa.

Urdiain

ó-o	118	100			
o-ó-o	102	119	98		
ó-o-o	112	97	90		
o-ó-o-o	103	130	106	94	

Media orokorrak:

	1. silaba	2. silaba	3. silaba	4. silaba	Orotara
Azentuduna	115	123	-	-	122

Azentu aurreko silabaren media 102 hertzekoa da eta ostekoarena 101koa.

Etxarri

ó-o	125	117		
o-ó	121	131		
o-ó-o	114	120	113	
ó-o-o	119	114	110	
o-ó-o-o	123	132	122	118

Media orokorrak:

	1. silaba	2. silaba	3. silaba	4. silaba	Orotara
Azentuduna	122	124	-	-	124

Azentu aurreko silabaren media 117 hertzekoa da eta ostekoarena 95koa.

1.2.2.2. + Atzeragarria

Zarautz

ó-o	215	182		
o-ó-o	196	217	188	
ó-o-o	219	191	181	
o-ó-o-o	193	216	200	180

Media orokorrak:

	1. silaba	2 silaba	3 silaba	4. silaba	Orotara
Azentuduna	217	217	-	-	217

Azentu aurreko silabaren media 195 hertzekoa da eta ostekoarena 183koa.

Orio

ó-o	188	168		
o-ó-o	181	202	180	
ó-o-o	203	191	177	
o-ó-o-o	195	209	188	182
ó-o-o-o	201	190	184	176

Media orokorrak:

	1. silaba	2 silaba	3. silaba	4. silaba	Orotara
Azentuduna	195	204	-	-	201

Azentu aurreko silabaren media 185 hertzekoa da eta ostekoarena 181koa.

Larraul

ó-o	107	102		
o-ó	104	110		
o-ó-o	104	110	106	
ó-o-o	111	105	103	
o-ó-o-o	103	114	108	111

Media orokorrak:

	1. silaba	2. silaba	3. silaba	4. silaba	Orotara
Azentuduna	109	111	-	-	111

Azentu aurreko silabaren media 104 hertzekoa da eta ostekoarena 106koa.

Urnietara

ó-o	171	135			
o-ó-o	146	164	132		
ó-o-o	168	148	126		
o-ó-o-o	144	158	139	123	
ó-o-o-o	167	149	125	121	

Media orokorrak:

	1. silaba	2. silaba	3. silaba	4. silaba	Orotara
Azentuduna	170	164	-	-	165

Azentu aurreko silabaren media 145 hertzekoa da eta ostekoarena 135koa.

1.3. Azentu fixoa

Lizarraga

o-ó	102	117			
o-o-ó	94	102	113		
o-o-o-ó	98	99	105	115	

Azentudun silabaren media 114 hertzekoa da eta azentu aurrekoarena 102koa.

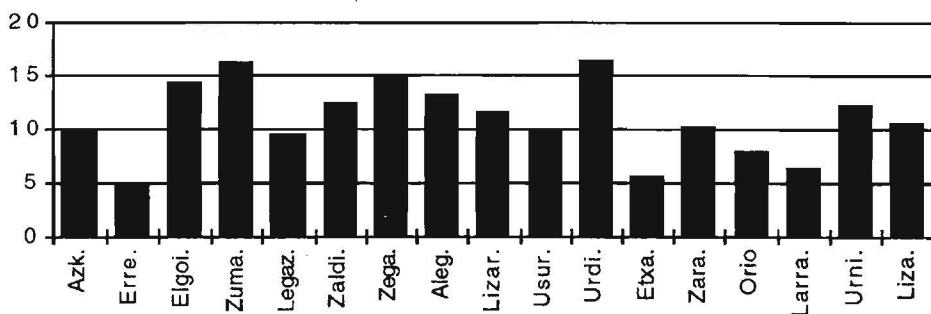
Silaba azentudun eta azentugabeen arteko diferentziak erkatu ahal izateko honako taula hau erabiliko dugu.

Herria	Azentuduna	Azentu aurrekoa		Azentu ostekoa	
Azkoitia	215	194	%9,77	193	%10,24
Errezil	208	198	% 4,81	195	% 6,25
Elgoibar	236	202	%14,41	218	%7,63
Zumaia	227	189	%16,25	198	%12,78
Legazpia	115	104	%9,57	103	%10,44
Zaldibia	129	113	% 12,41	112	% 13,18
Zegama	134	114	% 14,93	118	% 11,95
Alegia	114	99	%13,16	97	%14,92
Lizartza	113	100	% 11,51	101	% 10,62
Usurbil	246	222	%9,76	216	%12,2
Urdiain	122	102	% 16,4	101	% 17,22
Etxarri	124	117	%5,65	95	%23,39
Zarautz	217	195	% 10,14	183	% 15,67
Orio	201	185	%7,97	181	%9,96
Larraul	111	104	% 6,31	106	% 4,51
Urnietara	165	145	%12,13	135	%18,19
Lizarraga	114	102	%10,53	—	—

Proportzioei bagazozkie, azentu aurreko silabari begira, %4,81 eta %16,4 ehunekoen artean kokatzen dira herri guztiak; beraz, lau talde nagusi egin dezakegu:

- 0-4,9: Errezil.
 5 - 9,9: Azkoitia, Legazpia, Usurbil, Etxarri, Orio, Larraul.
 10,14,9: Elgoibar, Zaldibia, Zegama, Alegia, Lizartza, Zarautz, Urnieta, Lizarraga.
 15 - 19,9: Zumaia, Urdiain.

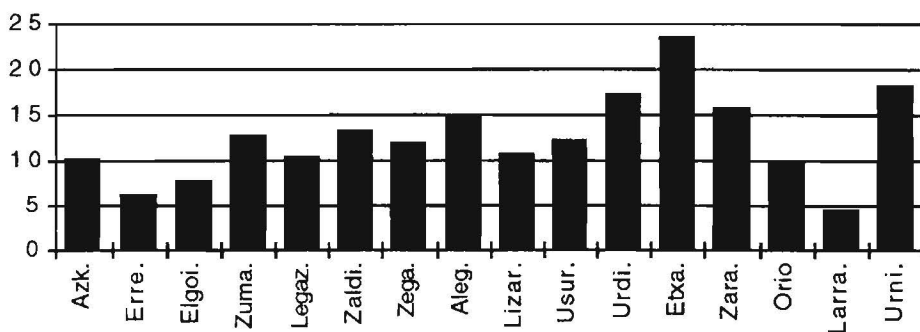
A. A.

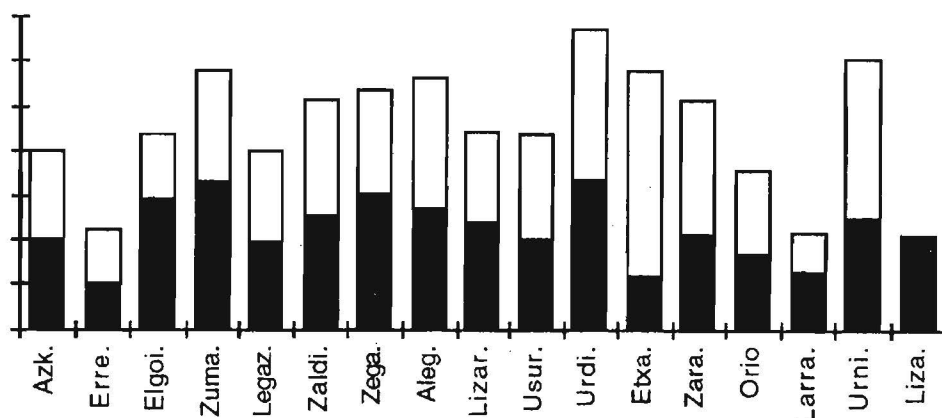
Azentu osteko silaben mediei dagokienez, %4,51 eta %23,39 ehunekoen artean kokatzen dira herri guztiak; bost talde eginda honako sailkapen hau egin dezakegu:

- 0 - 4,9: Larraul.
 5 - 9,9: Errezil, Elgoibar, Orio.
 10- 14,9: Azkoitia, Zumaia, Legazpia, Zaldibia, Zegama, Alegia, Lizartza, Usurbil.
 15 - 19,9: Urdiain, Zarautz, Urnieta.
 20 - 24,9: Etxarri.

A. O.

Biak batera ondoko grafika honetan ikus daitezke:

2. ERABILITAKO HITZEN EMAITZAK

Atal honetan, aurreko sekzioaren laburpena egin ahal izateko herri bakoitzean jaso ditugun hitz guztien emaitza akustikoak aurkezten ditugu, azentu molde bakoitza kontutan hartzen dugula.

2.1. Azentu tonala

MUTRIKU

Silaba bikoak (o-ó)

lurra	238	257	ura	223	248
ona	214	233	beltza	215	229
aizta	227	253	media	223	244

Hiru silabakoak (o-ó-ó)

azia	195	236	235	semia	223	244	244
bidia	213	234	240	gaztia	194	238	234
ogixa	196	224	230	errixa	196	219	221
txarrixa	200	232	236	astua	194	235	235
ollua	203	228	234	katua	200	232	232
burua	215	235	235	basua	205	258	244
lekua	203	242	237	egurra	228	244	244
mutilla	204	236	240	odola	211	227	237
andria	211	236	236	txakurra	209	243	243
sagarra	218	228	233	adarra	199	223	231
gizona	204	232	237	intxaurra	209	243	249
bedarra	206	233	236	lapurra	19	24	246
apaixa	19	227	223	bazkaixa	201	232	235
media	205	234	236				

Lau silabakoak (o-ó-ó-ó)

errotia	211	229	242	242	tabernia	209	237	234	240
alabia	204	217	223	223	landaria	202	241	241	241
arratoya	201	226	229	230	patatia	196	225	241	238
sukaldia	218	231	234	230	medikua	204	222	229	226
aberratza	211	224	224	231	langillia	196	228	236	232
lengusua	209	233	241	237	lapikua	197	230	234	228
media	204	228	234	233					

2.2. Azentu metrikala

ALEGIA

Silaba bikoak

(ó - o)

ona	103	96
laune	124	102
media	112	97

beltza	111	98
pertza	110	92

(o - ó)

neska	94	114
media	94	115

aza	95	116
-----	----	-----

Hiru silabakoak

(o - ó - o)

semea	97	115	99
gaztea	95	115	93
txerrie	104	116	96
olloa	100	117	98
burue	102	117	98
odola	97	110	89
zakurre	105	116	97
adarra	101	112	101
intxaurre	103	121	103
lapurre	96	121	98
alaba	102	110	96
eltzea	102	117	104

bidea	99	111	93
errie	102	122	106
astoa	102	119	95
katue	100	121	90
mutille	106	122	96
andrea	101	113	94
saarra	97	111	102
gizona	100	120	98
belarra	100	119	102
errota	106	116	102
arreba	103	114	100
media	100	116	97

(ó-o-o)

lekue	109	96	91
meikue	109	100	95

basoa	110	97	94
media	109	97	93

Lau silabakoak

(o-ó-o-o)

landarea	97	110	93	87	arratoya	98	119	102	90
alkatea	95	110	97	89	sukaldea	95	111	96	90
afarie	99	112	99	95	bazkarie	94	111	98	92

tellatue	97	106	94	87	alargune	97	112	101	105
aberatsa	102	111	96	103	langillea	95	117	100	93
lengusue	106	120	105	108	media	97	112	98	94

AZKOITIA

Silaba bikoak (ó-o)

lurre	220	193	ure	222	197
ona	209	181	aizpe	216	192
media	216	190			

Hiru silabakoak

(o-ó-o)

neskie	201	232	195	semie	198	217	192
ogiže	194	210	198	erriže	204	218	191
astue	201	237	190	ollue	202	222	197
katue	198	224	204	mutille	200	222	206
lagune	196	210	194	txakurre	186	218	199
saarra	195	209	199	afaize	191	210	181
bazkaize	164	202	187	arreba	198	223	202
media	194	218	195				

(ó-o-o)

lekue	215	197	176	basue	209	194	179
intxaurre	208	201	177	media	210	197	177

Lau silabakoak (o-o-ó-o)

patatie	181	192	211	193	landarie	188	196	214	199
errotie	181	194	210	183	tebernie	186	194	216	202
talletue	193	193	211	187	alargune	190	194	215	194
aberatza	193	191	202	176	media	187	193	211	190

ELGOIBAR

Silaba bikoak (ó-o)

ura	243	238	urra	243	222
ona	213	193	media	233	217

Hiru silabakoak

(o-ó-o)

neskia	200	249	238	semia	204	243	217
ogixa	193	232	222	errixa	196	232	217
astua	193	232	217	ollua	200	232	217
katua	204	249	243	lekua	208	249	238
mutilla	200	238	213	laguna	204	249	232
egurra	193	238	227	txakurra	208	238	227
sagarra	204	232	227	afaixa	204	238	193

basua	227	262	256
(ó-o-o)			
basua	243	213	193
media	240	206	184

Lau silabakoak (o-ó-o-o)

patatia	204	238	208	193
errotia	196	222	193	186
arrebía	200	227	204	193
tellatua	208	232	208	193

media	202	240	225
-------	-----	-----	-----

intxaurra	238	200	176
-----------	-----	-----	-----

landaria	204	232	208	193
alabia	193	227	222	189
ollaskua	204	213	196	193
media	201	227	205	191

ERREZIL

Silaba bikoak

(ó-o)

lurra	205	188
beltza	205	192
meiku	204	190

(o-ó)

ogi	202	209
txerri	195	207
buru	205	211

uya	220	194
-----	-----	-----

toki	224	200
------	-----	-----

media	211	192
-------	-----	-----

erri	194	206
------	-----	-----

katu	205	227
------	-----	-----

media	200	212
-------	-----	-----

Hiru silabakoak

(o-ó-o)

semia	197	204	196
gaztia	196	209	193
ollua	194	206	194
odola	201	210	198
txakurra	196	207	199
belarra	199	205	199
afari	196	206	198

(ó-o-o)

basua	208	194	188
bazkari	205	192	183
lengusu	209	193	184

bidia	202	216	204
-------	-----	-----	-----

astua	204	218	204
-------	-----	-----	-----

mutilla	203	219	211
---------	-----	-----	-----

andria	197	203	193
--------	-----	-----	-----

gizona	186	191	185
--------	-----	-----	-----

lapurra	197	212	199
---------	-----	-----	-----

media	197	208	197
-------	-----	-----	-----

intxaurra	211	196	188
-----------	-----	-----	-----

tellatu	200	194	192
---------	-----	-----	-----

media	206	193	187
-------	-----	-----	-----

Lau silabakoak

(o-o-ó-o)

errotia	196	198	216	201
arratoya	199	200	211	193
alarguna	200	202	210	196
langillia	192	199	206	189

(ó-o-o-o)

patatia	205	199	196	193
media	205	194	190	186

tabernia	193	196	207	195
----------	-----	-----	-----	-----

alkatia	192	194	207	192
---------	-----	-----	-----	-----

aberatsa	193	198	204	189
----------	-----	-----	-----	-----

media	195	198	208	193
-------	-----	-----	-----	-----

ollaskua	205	190	185	180
----------	-----	-----	-----	-----

ETXARRI

Silaba bikoak

(ó-o)

aza	127	120
astwe	120	116
planta	117	112
eltzje	125	118

(o-ó)

semje	122	126
lurre	137	143
ona	122	130
ollwe	114	139
media	121	131

gatzje	147	128
laune	118	111
bjuda	124	119
media	125	117

bidje	121	124
udse	124	142
beltza	120	126
baswe	113	125

Hiru silabakoak

(o-ó-o)

ogiye	109	116	112
txerriye	116	120	109
egurre	114	125	119
odola	114	120	117
gizona	104	107	102
patata	118	120	109
taberna	114	120	111
arriba	117	126	115
sukaldje	111	114	113
bazkaiye	121	125	114
langillje	124	131	124

(ó-o-o)

tokiye	129	120	122
adarra	110	105	106
lapurre	119	117	110
media	119	114	110

erriye	115	126	117
katube	117	120	113
mutikwe	120	124	111
txakurre	98	106	102
belarra	109	112	108
errota	116	120	107
alaba	114	119	116
alkatje	116	120	117
afaiye	113	123	119
ollaskwe	126	139	124
media	114	120	113

saarra	109	106	105
intxorra	122	117	107
meikube	128	120	114

Lau silabakoak (o-ó-o-o)

teillatube	127	132	124	121
abeatsa	123	132	125	122
media	123	132	122	118

alargune	115	128	122	115
lengusube	127	137	120	117

LARRAUL

Silaba bikoak

(ó-o)

ura	109	105
beltza	104	96

ona	108	105
media	107	102

(o-ó)

neska 103 111
media 104 110

aza 105 109

Hiru silabakoak

(o-ó-o)

semia 102 108 104
gaztia 105 111 108
erriya 107 110 102
astua 100 114 110
katua 104 106 104
egurra 105 107 106
odola 97 104 98
zakurra 99 108 106
adarra 99 102 100
belarra 106 113 109
patata 107 118 112

bidia 103 113 108
ogiya 116 119 118
txerriya 105 110 107
ollua 109 114 111
burua 109 111 106
mutilla 102 106 102
andria 107 116 111
sagarra 102 110 105
gizona 102 108 103
lapurra 105 115 103
media 104 110 106

(ó-o-o)

rokiya 120 112 111
intxaurra 111 105 100

basua 104 100 98
media 111 105 103

Lau silabakoak (o-ó-o-o)

landaria 101 113 107 112
alkatia 95 119 107 111
tellatua 105 113 111 113
aberaatsa 106 109 107 108
lengusua 107 113 109 112

arratoya 99 116 110 112
sukaldia 110 116 110 112
alarguna 106 113 107 111
langillia 103 114 107 108
media 103 114 108 111

LEGAZPIA

Silaba bikoak (ó-o)

ude 131 111
media 120 105

beltza 110 99

Hiru silabakoak

(o-ó-o)

neskea 102 114 104
bidea 107 115 107
ogie 106 117 107
txerrie 103 117 101
olloa 106 117 101
burue 108 120 104
lagune 103 119 105
odola 111 116 102
txakurre 106 121 108
adarra 105 113 102

azea 104 118 100
gaztea 104 121 102
errie 109 118 105
astoa 104 125 106
katue 103 116 101
egurre 102 113 100
mutille 105 118 101
andrea 99 114 103
sagarra 105 113 105
gizona 106 114 98

intxaurre	103	117	101
lapurre	102	123	104
(ó-o-o)			
semea	111	107	102
basoa	114	109	97

bedarra	100	109	99
media	104	116	102
lekue	120	110	102
media	115	108	100

Lau silabakoak

o-ó-o-o				
patatea	108	117	110	102
taberna	101	110	103	95
landarea	101	111	101	93
alkatea	102	115	102	96
afarie	105	117	105	100
alargune	102	115	104	99
koñadue	106	116	102	97
media	103	114	103	96
(ó-o-o-o)				
medikue	114	109	103	98
media	115	107	102	97

errotea	110	116	108	101
alabea	100	110	103	94
arratoya	99	111	105	95
sukaldea	102	117	101	94
tellatue	104	111	101	94
langillea	104	113	100	94
lapikoa	101	119	109	99

lengusue	116	106	102	97
----------	-----	-----	-----	----

LIZARTZA

Silaba bikoak (o-ó)

ude	108	125
beltza	106	118
aza	99	114

ona	106	129
neska	98	124
media	103	122

Hiru silabakoak

(o-ó-o)			
semea	102	110	94
gaztea	100	114	102
errie	105	119	102
astoa	104	116	101
katue	98	111	103
egurre	101	114	104
odola	99	117	102
zakurre	98	107	100
gizona	98	116	103
lapurre	99	112	95
errota	98	123	102
alaba	95	104	100
media	98	112	99
(ó-o-o)			
lekue	119	99	92
intxaurre	109	101	102
media	108	95	93

bidea	91	111	83
ogie	98	108	101
zerrie	92	110	96
olloa	103	123	108
burue	101	113	98
mutille	102	118	107
andrea	100	116	98
saarra	96	107	98
belarra	99	109	102
patata	96	111	103
taberna	98	113	102
arreba	95	101	94

basoa	96	86	86
eltzea	109	97	92

Lau silabakoak

landarea	103	119	110	100	arratoya	93	108	98	87
sukaldea	105	114	103	101	afarie	96	109	104	91
tellatue	105	113	103	97	alargune	106	119	106	92
aberatsa	104	121	111	102	langillea	106	123	114	96
media	102	115	106	95					
(ó-o-o-o)									
medikue	115	103	106	103	lengusue	110	107	106	103
media	112	105	106	103					

ORIO

Silaba bikoak (ó-o)

lurra	182	162	ura	187	154
ona	190	175	beltza	184	168
neska	186	176	aza	195	172
aizpa	198	175	media	188	168

Hiru silabakoak

(o-ó-o)								
semia	185	203	185		bidia	186	213	192
gaztia	185	213	192		ogiya	177	191	168
txerriya	170	194	177		astua	175	200	163
ollua	182	194	182		katua	186	213	191
burua	190	202	184		egurra	194	214	202
laguna	189	205	175		mutilla	181	197	172
odola	181	205	174		andria	176	195	176
txakurra	175	195	178		sagarra	172	188	168
adarra	169	187	167		gizona	177	195	179
belarra	179	197	181		lapurra	173	198	179
patata	189	216	184		errota	189	206	183
alaba	175	188	170		afaya	191	209	194
eltzia	197	234	195		media	181	202	180
(ó-o-o)								
tokiya	183	178	157		basua	212	195	195
intxaurra	211	198	169		bazkaya	205	194	189
meikua	206	193	179		media	203	191	177

Lau silabakoak

(o-ó-o-o)									
landaria	166	181	161	159	arratoya	196	214	181	187
alkatia	203	226	206	201	sukaldia	207	220	180	178
tellatua	207	217	190	186	alarguna	192	205	200	186
aberatza	195	211	198	184	ollaskua	196	212	194	184
langillia	196	202	183	179	media	195	209	188	182

(ó-o-o-o)

koñatua	203	188	181	172
media	201	190	184	176

lengusua	200	192	187	181
----------	-----	-----	-----	-----

URDIAIN

Silaba bikoak (ó-o)

lurra	122	105
ona	114	103
media	118	100

ura	121	102
beltza	116	91

Hiru silabakoak

(o-ó-o)

azia	103	114	101
erria	99	110	99
astua	100	118	94
lekua	102	135	110
egurra	104	132	102
odola	101	122	94
txakurra	101	122	101
adarra	106	121	98
intxorra	105	118	93
lapurra	95	127	99
afaiya	96	120	103
abjatsa	99	125	94

ogia	101	107	99
txarria	100	118	100
katua	102	113	93
burua	106	122	112
laguna	100	113	92
andria	98	107	91
saarra	110	127	102
gizona	103	114	93
biarra	111	133	101
aizpia	109	121	103
bazkaiya	96	119	92
media	102	119	98

(ó-o-o)

semia	102	88	88
plantia	110	97	90
media	112	97	90

gazia	109	98	89
primua	127	105	95

Lau silabakoak (o-ó-o-o)

nesakia	108	141	110	101
patatia	98	118	106	96
tabernia	99	143	116	101
arratoya	106	125	104	91
sukaldia	107	125	106	92
teilatua	102	118	96	87
oilaskua	102	122	108	92
koinatua	110	132	101	91

mutikua	106	139	107	97
errotia	103	145	110	94
alabia	100	125	104	97
alkatia	102	134	106	96
medikua	102	134	108	94
alarguna	101	120	111	97
langilia	101	132	101	91
media	103	130	106	94

URNIETA

Silaba bikoak (ó-o)

txarra	189	148
zarra	167	128
lurra	179	121

ona	165	140
beltza	167	126
ura	186	146

neska 157 136
media 171 135

aizpa 165 138

Hiru silabakoak

(o-ó-o)

pareta 157 182 148
iriya 160 176 140
astua 142 173 142
burua 160 173 138
begiya 148 173 136
lekua 157 170 136
arriya 140 176 123
basua 144 167 140
egurra 155 167 132
laguna 148 170 121
muskerra 148 173 134
biguña 152 170 140
adarra 146 155 136
txakurra 146 167 138
ezurra 136 157 129
apaiza 152 162 124
eltzia 140 167 131
alaba 138 152 123
errota 152 176 129
kopeta 150 167 124
media 146 164 132

illia 157 176 131
erriya 155 176 138
eskua 134 176 140
umia 152 165 132
baratza 146 160 136
semia 150 165 146
besua 146 173 134
mutilla 157 165 142
mingotsa 148 170 121
zabala 140 157 136
gogorra 146 170 134
gizona 134 160 124
politta 144 152 140
sagarra 136 150 132
eguna 144 176 124
afaiya 136 157 123
biria 146 170 123
abarka 134 146 120
patata 131 146 132
arreba 136 152 134

(ó-o-o)

egiya 170 162 129
ollarra 173 144 124
eraiya 170 148 126

basua 162 144 128
intxaurra 165 144 123
media 168 148 126

Lau silabakoak

(o-ó-o-o)

belarriya 140 150 140 121
landaria 142 155 132 123
iguzkiya 142 162 140 117
tellatua 146 162 132 126
arratoya 146 152 132 123
alarguna 142 152 144 129

igandia 148 165 140 128
udaria 142 155 142 119
ollaskua 155 165 128 120
txakoliña 132 160 152 123
larunbata 150 170 152 128
media 144 158 139 123

(ó-o-o-o)

erriyua 173 165 129 124
media 167 149 125 121

lengusua 162 134 121 119

USURBIL

Silaba bikoak (ó-o)

lurra 237 221

ura 234 218

aza 242 216
media 238 213

Hiru silabakoak

(o-ó-o)

semia 248 264 231
ogiya 195 249 214
egurra 230 251 221
andria 220 251 196
sagarra 205 226 211
media 217 247 216

(ó-o-o)

lekua 251 209 190
media 243 213 187

Lau silabakoak

(o-ó-o-o)

landaria 219 267 244 204
alkatia 229 251 236 193
medikua 215 222 202 190
ollaskua 215 239 211 193
media 223 249 220 196

(o-o-ó-o)

alarguna 228 234 242 203
media 226 239 248 207

ZALDIBIA

Silaba bikoak

lurre 134 110
ona 134 123
neska 125 110
media 132 114

Hiru silabakoak

(o-ó-o)

bidea 110 124 113
ogie 119 130 111
txerrie 117 129 109
olloa 119 130 109
burue 116 127 107
mutille 113 126 107
andrea 113 120 109
adarra 111 117 107
belarra 111 122 105
alaba 119 126 110
media 112 127 109

ona 242 200

gaztia 220 265 234
txerriya 213 231 218
laguna 215 242 217
txakurra 223 263 218
mutilla 208 231 207

basua 236 217 184

arratoya 231 268 231 204
sukaldia 241 256 217 202
tellatua 221 245 216 197
lengusua 216 248 205 190

aberatsa 224 244 255 211

ude 133 109
beltza 123 105
aza 147 131

gaztea 107 121 107
errie 107 133 113
astoa 97 126 110
katue 100 137 109
egurre 117 132 112
odola 119 124 111
txakurre 109 133 116
gizona 118 130 109
lapurre 116 134 113
arreba 110 125 110

(ó-o-o)

semea	133	122	105
basoa	128	111	109
meikue	128	109	100

lekue	134	115	106
intxaurre	132	117	111
media	131	114	106

Lau silabakoak (o-ó-o-o)

patatea	119	130	119	108
tabernea	114	123	114	107
arratoya	118	132	121	108
sukaldea	114	132	114	109
alargune	118	136	127	111
langillea	110	128	107	101

errotea	120	130	113	108
landarea	108	131	110	103
alkatea	116	128	116	108
tellatue	118	130	111	105
ollaskoa	114	122	110	106
media	115	129	114	106

ZARAUTZ

Silaba bikoak (ó-o)

lurra	222	186
ona	208	176
media	215	182

ura	217	186
aizpa	213	182

Hiru silabakoak

(o-ó-o)

ogiya	186	222	186
astua	193	232	208
katua	204	237	200
launa	200	222	186
txakurra	204	213	182
patata	200	217	186
alaba	193	204	182
taberna	196	208	186
media	196	217	188

erriya	196	222	176
ollua	173	179	167
mutilla	193	232	200
egurra	196	222	186
sagarra	213	222	200
errota	204	217	189
arriba	204	213	193
bazkaiya	196	213	183

(ó-o-o)

egiya	213	193	186
lekua	208	193	186
intxaurra	232	204	179

semia	232	176	173
basua	213	193	182
media	219	191	181

Lau silabakoak (o-ó-o-o)

landaria	193	217	208	179
alarguna	200	213	204	173
media	193	216	200	180

tellatua	189	222	186	182
aberratza	193	213	204	186

ZEGAMA

Silaba bikoak

(ó-o)

lurre	133	114
-------	-----	-----

ure	127	115
-----	-----	-----

ona 117 106
media 123 111

Hiru silabakoak

(o-ó-o)

neskea 123 142 111
semea 119 127 116
gaztea 123 147 121
errie 106 125 115
astoa 115 127 114
katue 123 133 111
basoa 121 145 124
mutille 119 137 113
andrea 104 123 115
adarra 116 127 121
intxaurre 109 131 109
lapurre 105 128 113

(ó-o-o)

bjudea 132 121 106
lekue 156 142 123
media 141 129 115

Lau silabakoak

(o-ó-o-o)

patatea 103 126 111 99
landarea 111 131 123 110
sukaldea 106 121 112 104
langillea 116 142 130 118
media 108 133 120 108

(o-o-ó-o)

arratoya 108 113 132 113
tellatue 118 133 147 118
kuñadue 117 129 134 111
media 109 125 135 112

(ó-o-o-o)

lengusue 156 150 126 113
media 161 150 126 117

beltza 118 110

azea 106 144 106
bidea 111 128 110
ogie 118 131 123
txerrie 123 137 126
olloa 112 134 110
burue 117 132 118
egurre 111 130 121
odola 105 129 118
txakurre 108 125 111
gizona 117 129 114
belarra 108 119 111
media 113 131 115

saarra 127 115 110
basoa 151 138 123

arrebaa 110 121 114 110
alkatea 94 120 114 102
ollaskoa 119 167 122 107
lapikoa 112 143 135 119

afarie 104 130 138 111
aberatsa 100 120 125 108
medikue 111 126 139 112

bazkarie 167 150 126 121

ZUMAILA

Silaba bikoak (ó-o)

lurra 264 218
ona 218 193
media 242 208

ura 211 185
beltza 275 238

Hiru silabakoak

(o-ó-o)

azaa	165	208	174
bidia	181	199	181
ogixa	201	265	215
txerrixa	218	255	211
ollua	193	209	190
burua	188	216	194
laguna	197	240	199
odola	185	221	206
txakurra	194	242	219
agarra	194	232	199
belarra	183	212	176
apaixa	190	236	203
media	190	231	199

(ó-o-o)

lekua	185	179	165
aizpaa	209	186	173
meikua	216	195	183

semia	167	195	180
gaztia	179	212	192
errixa	199	245	212
astua	210	273	215
katua	190	235	206
egurra	198	241	206
mutilla	194	236	214
andria	192	245	214
sagarra	177	232	202
intxaurra	199	206	183
lapurra	181	237	200
neskaa	205	257	202

basua	241	196	177
bazkaixa	226	207	186
media	215	192	176

Lau silabakoak (o-ó-o-o)

patataa	189	222	202	182
tabernaa	175	190	177	171
landaria	183	225	200	189
alkatia	187	229	203	179
tellatua	184	232	203	176
abeatza	185	220	198	172
langillia	192	210	197	179
media	186	220	194	176

errotaa	191	246	208	185
alabaa	181	202	184	181
arratoya	183	231	190	173
sukaldia	183	229	192	174
alarguna	192	222	197	170
ollaskua	192	209	186	177
lapikua	188	223	179	166

2.3. Azentu fixoa

LIZARRAGA

Silaba bikoak (o-ó)

eltzje	96	125
udse	105	112
beltza	104	130
semje	113	121
gaztje	103	117
ollwe	100	125
burwe	99	109
baswe	94	115
media	102	117

lurre	109	115
ona	112	117
aza	107	114
bidje	109	114
astwe	92	117
katwe	92	116
lekwe	99	114
planta	102	111

Hiru silabakoak (o-o-ó)

olloskwe	92	104	112
lenguswe	99	101	118
neskatwe	95	109	113
erriye	97	102	117
egurre	89	102	109
mutikwe	96	113	118
sagarra	92	94	107
adarra	90	99	116
intxorra	94	100	109
lapurre	97	104	111
errota	107	120	128
alaba	96	98	107
alkatje	88	99	120
meikube	93	96	109

langillje	97	104	119
koñadwe	98	106	121
ogiye	93	101	118
txerriye	101	100	119
lagune	87	99	104
odola	89	100	107
txakurre	94	104	110
gizona	90	100	104
belarra	94	104	115
patata	91	109	114
taberna	100	105	116
arriba	90	102	106
sukaldje	94	97	109
media	94	102	113

Lau silabakoak (o-o-o-ó)

alargune	103	102	111	123
arratoye	93	97	104	113

abeatsa	99	100	101	111
media	98	99	105	115

LABURPENEA

Artikulu honetan Gipuzkeraren barruko 18 herritan jasotako azentuari buruzko emaitza akustikoak aurkeztu eta aztertu egiten dira. Gipuzkeraz agertzen diren hiru azentu molde nagusien ezaugarrien azterketa eginda, bakoitzaren hedadura geografikoa ere ematen dugu. Azkenik, azterketa egin ahal izateko herri bakoitzean jaso diren hitz guztien neurketak ematen dira eraskin gisa.

RESUMEN

En este artículo se presentan y analizan los datos acústicos obtenidos en 18 pueblos del dialecto guipuzcoano. Hacemos un análisis de las características de los tres tipos de acento más importantes del guipuzcoano, así como de la distribución geográfica de cada uno de ellos. Por último, a modo de apéndice, se presentan las medidas de todas las palabras que se han utilizado para nuestro análisis en cada pueblo.

RÉSUMÉ

Cet article présente une étude réalisée à partir des données acoustiques obtenues dans 18 villages parlant le dialecte de Guipúzcoa. Les trois accents les plus importants de ce dialecte sont analysés, ainsi que leur distribution géo-

graphique. Un appendice montrant les mesures des mots utilisés lors de cette étude village par village est, également, inclus.

SUMMARY

In this paper the acoustic data of the Guipuzcoan dialect obtained from 18 different villages are presented and analysed. The characteristics of the three most important Guipuzcoan types of accent and its geographic distribution are analysed. Finally, the measures of all the words used in each village for the present analysis are offered as an appendix.

